

అథ సంకల్పః

అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య పద్మావతీజానేః
శ్రీవేంకటేశ్వరపరబ్రహ్మణః రూపాంతరభూతస్య శ్రీరామచంద్రప్రభోః
దాసస్య కార్యనిర్వాహకస్య చ శ్రీమదాంజనేయస్వామినః ప్రసాదేన ఆస్మిన్
సర్వజగదుపద్రవకాలే ప్రపంచశాంత్యర్థం, అపి చ కరోనా నామక
నూతనవ్యాధి-ప్రభావజనితానాం నానావిధానాం సామాజిక-ఆర్థిక-
రాజకీయాది సర్వోపద్రవాణాం నివారణాయ తిరుమల తిరుపతి
దేవస్థానేన నిరుహ్యమాణానాం జపహెలూమపారాయణప్రవచనాది-
రూపాణాం నానావిదానాం వేదోక్తకార్యక్రమాణాం, అపి చ సామాజిక-
వైద్యకీయ-ఆర్థికసహాయాదిరూపాణాం బహుప్రకారాణాం సేవా-
కార్యక్రమాణాం చ ఇతోధిక వీర్యవత్తాసిద్ధ్యర్థం పూర్వోక్త తత్తత్సేవా-
రూపకర్తృణాం తన్నిర్వాహకాణాం తత్పరిపోషకాణాం చ సర్వేషాం
శ్రీవేంకటేశ్వరానుగ్రహేణ ఇతోధిక శుభసంపత్నమ్బుద్ధ్యర్థం, అపి చ
తత్తత్సేవాకార్యక్రమ ద్వారా సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య భారతదేశస్య
ఉత్తరోత్తర శుభసంపత్నమ్బుద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య శత్రుదురాక్రమణ
ఆర్థికమాంద్యప్రజాకల్లోలాది సర్వపీడానివృత్త్యర్థం, విశేషతః ఏతాదృశ
జగత్కళ్యాణకరకార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి
దేవస్థానస్య ఇతోధిక సర్వతోముఖాభివృద్ధిసిద్ధ్యర్థం, ఇతోధిక
హనుత్ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం చ అక్షరలక్షాత్మక శ్రీరామ-సీతా-హనుమన్మంత్ర-
జపతద్దశాంశహెలూమపూర్వకం “రాఘవో విజయం దద్యాన్మమ సీతాపతిః
ప్రభుః” ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత కటపయాదిసంఖ్యాశాస్త్రానుసారం
తత్తత్సర్గసంఖ్యాపారాయణహెలూమవిధానేన వాల్మీకిరామాయణాంతర్గత
శ్రీమత్సుందరకాండ అనుష్ఠానయజ్ఞం ఆచార్యముఖేన అన్యోన్య-
సాహాయ్యేన లోకకళ్యాణార్థం కరిష్యామః.

శ్రీ శిష్యార్థానందే

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే !
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః !! 1 !!

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం !
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ !! 2 !!

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ !
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ !! 3 !!

శ్రీ హనుమాతే నమః

అథ శ్రీ రామాయణే ఆదికావ్యే శ్రీమత్సుందరకాణ్డే

పంచాష్టమః సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యోత్తమ !
భో దశస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

తతః ప్రసవణం శైలం గత్వా చిత్రకాననమ్ ।
ప్రణమ్య శిరసా రామం లక్ష్మణం చ మహాబలమ్ ॥ 65.1 ॥ (2 సార్లు)
యువరాజం పురస్కృత్య సుగ్రీవమభివాద్య చ ।
ప్రవృత్తిమథ సీతాయాః ప్రవక్తముపచక్రముః ॥ 65.2 ॥
రావణాన్తఃపురే రోధం రాక్షసీభిశ్చ తర్జనమ్ ।
రామే సమనురాగం చ యశ్చాయం సమయః కృతః ।
ఏతదాఖ్యాన్తి తే సర్వే హరయో రామసన్నిధౌ ॥ 65.3 ॥

వైదేహీమక్షతాం శ్రుత్వా రామస్తూత్తరమబ్రవీత్ ॥ 65.4 ॥

కృ సీతా వర్తతే దేవీ కథం చ మయి వర్తతే ।
ఏతన్నే సర్వమాఖ్యాత వైదేహీం ప్రతి వానరాః ॥ 65.5 ॥

రామస్య గదితం శ్రుత్వా హరయో రామసన్నిధౌ ।
చోదయన్తి హనూమన్తం సీతావృత్తాన్తకోవిదమ్ ॥ 65.6 ॥

శ్రుత్వా తు వచనం తేషాం హనూమాన్ మారుతాత్మజః ।
ప్రణమ్య శిరసా దేవ్యై సీతాయై తాం దిశం ప్రతి ।
ఉవాచ వాక్యం వాక్యజ్ఞః సీతాయా దర్శనం యథా ॥ 65.7 ॥

సముద్రం లంఘయిత్వాఽహం శతయోజనమాయతమ్ ।
అగచ్ఛం జానకీం సీతాం మార్గమాణో దిదృక్షయా ॥ 65.8 ॥

తత్ర లంకేతి నగరీ రావణస్య దురాత్మనః ।
దక్షిణస్య సముద్రస్య తీరే వసతి దక్షిణే ॥ 65.9 ॥

తత్ర దృష్ట్వా మయా సీతా రావణాన్తఃపురే సతీ ।
సంన్యస్య త్వయి జీవన్తి రామా రామ మనోరథమ్ ॥ 65.10 ॥

దృష్ట్వా మే రాక్షసీమధ్యే తర్జ్వమానా ముహుర్ముహుః ।
రాక్షసీభిర్విరూపాభీ రక్షితా ప్రమదావనే ॥ 65.11 ॥

దుఃఖమాసాద్యతే దేవీ తథాఽదుఃఖోచితా సతీ ॥ 65.12 ॥
రావణాన్తఃపురే రుద్ధా రాక్షసీభిః సురక్షితా ।
ఏకవేణీధరా దీనా త్వయి చిన్తాపరాయణా ॥ 65.13 ॥

అధఃశయ్యా వివర్ణాంగీ పద్మినీవ హిమాగమే ।
రావణాద్వినివృత్తార్థా మర్తవ్యకృతనిశ్చయా ।
దేవీ కథంచిత్ కాకుత్స్థ త్వన్మనా మార్గితా మయా ॥ 65.14 ॥

ఇష్టాకువంశవిఖ్యాతిం శనైః కీర్తయతాఽనఘః ।
 సా మయా నరశార్దుల విశ్వాసముపపాదితా ॥ 65.15 ॥
 తతః సమ్భాషితా దేవీ సర్వమర్థం చ దర్శితా ।
 రామసుగ్రీవసఖ్యం చ శ్రుత్వా ప్రీతిముపాగతా ॥ 65.16 ॥
 నియతః సముదాచారో భక్తిశ్చాస్యాస్తథా త్వయి ॥ 65.17 ॥
 ఏవం మయా మహాభాగా దృష్ట్యా జనకనన్దినీ ।
 ఉగ్రేణ తపసా యుక్తా త్వద్భక్త్యా పురుషర్షభ ॥ 65.18 ॥
 అభిజ్ఞానం చ మే దత్తం యథా వృత్తం తవాన్తికే ।
 చిత్రకూటే మహాప్రాజ్ఞ వాయసం ప్రతి రాఘవ ॥ 65.19 ॥
 విజ్ఞాప్యశ్చ నరవ్యాఘ్రా రామో వాయుసుత త్వయా ।
 అఖిలేనేహ యద్ దృష్టమితి మామాహ జానకీ ॥ 65.20 ॥
 అయం చాస్మై ప్రదాతవ్యో యత్నాత్ సుపరిరక్షితః ।
 బ్రువతా వచనాన్యేవం సుగ్రీవస్యోపశృణ్వతః ॥ 65.21 ॥
 ఏష చూడామణిః శ్రీమాన్ మయా సుపరిరక్షితః ।
 మనః శిలాయాస్తిలకో గణ్డపార్శ్వే నివేశితః ॥ 65.22 ॥
 త్వయా ప్రనష్టే తిలకే తం కిల స్మర్తుమర్హసి ।
 ఏష నిర్యాతితః శ్రీమాన్ మయా తే వారిసమ్భవః ॥ 65.23 ॥
 ఏతం దృష్ట్వా ప్రమోదిష్యే వ్యసనే త్వామివానఘః ।
 జీవితం ధారయిష్యామి మాసం దశరథాత్మజ ।
 ఊర్ధ్వం మాసాన్న జీవేయం రక్షసాం వశమాగతా ॥ 65.24 ॥
 ఇతి మామబ్రవీత్ప్రీతా కృశాంగీ ధర్మచారిణీ ।
 రావణాన్తఃపురే రుద్ధా మృగీవోత్పల్లలోచనా ॥ 65.25 ॥

ఏతదేవ మయాఽఽఖ్యాతం సర్వం రాఘవ యద్యథా ।
 సర్వథా సాగరజలే సన్తారః ప్రవిధీయతామ్ ॥ 65.26 ॥
 తౌ జాతాశ్వాసౌ రాజపుత్రౌ విదిత్యా
 తచ్ఛాభిజ్ఞానం రాఘవాయ ప్రదాయ ।
 దేవ్యా చాఖ్యాతం సర్వమేవానుపూర్వ్యాత్
 వాచా సమ్పూర్ణం వాయుపుత్రః శశంస ॥ 65.27 ॥ (2 సార్లు)
ఇత్యార్షే శ్రీరామాయణే ఆదికాండే శ్రీమత్సుందరకాండే
పంచషష్ఠితమః సర్గః

అథ శ్రీ రామాయణే ఆదికాండే శ్రీమత్సుందరకాండే
షట్షష్ఠితమః సర్గః
 రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ !
 భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!
 ఏవముక్తో హనుమతా రామో దశరథాత్మజః ।
 తం మణిం హృదయే కృత్వా ప్రరురోద సలక్షణః ॥66.1॥ (2 సార్లు)
 తం తు దృష్ట్వా మణిశ్రేష్ఠం రాఘవః శోకకర్మితః ।
 నేత్రాభ్యామశ్రుపూర్ణాభ్యాం సుగ్రీవమిదమబ్రవీత్ ॥ 66.2 ॥
 యథైవ ధేనుః ప్రవతి స్నేహోద్వత్సస్య వత్సలా ।
 తథా మమాపి హృదయం మణిరత్సస్య దర్శనాత్ ॥ 66.3 ॥
 మణిరత్సమిదం దత్తం వైదేహ్యః శ్వశురేణ మే ।
 వధూకాలే యథా బద్ధమధికం మూర్ఖి శోభతే ॥ 66.4 ॥
 అయం హి జలసమ్భూతో మణిః సజ్జనపూజితః ।
 యజ్ఞే పరమతుష్టేన దత్తః శక్రేణ ధీమతా ॥ 66.5 ॥

ఇమం దృష్ట్వా మణిశ్రేష్ఠం యథా తాతస్య దర్శనమ్ ।
 అద్యాస్త్వవగతః సౌమ్య వైదేహస్య తథా విభోః ॥ 66.6 ॥
 అయం హి శోభతే తస్యాః ప్రియాయా మూర్ధ్ని మే మణిః ।
 అస్యాద్య దర్శనేనాహం ప్రాప్తాం తామివ చింతయే ॥ 66.7 ॥
 కిమాహ సీతా వైదేహీ బ్రూహి సౌమ్య పునః పునః ।
 పిపాసుమివ తోయేన సించన్తి వాక్యవారిణా ॥ 66.8 ॥
 ఇతస్తు కిం దుఃఖతరం యదిమం వారి సమ్భవమ్ ।
 మణిం పశ్యామి సౌమిత్రే వైదేహీమాగతం వినా ॥ 66.9 ॥
 చిరం జీవతి వైదేహీ యది మాసం ధరిష్యతి ।
 క్షణం సౌమ్య న జీవేయం వినా తామసితేక్షణామ్ ॥ 66.10 ॥
 నయ మామపి తం దేశం యత్ర దృష్ట్వా మమ ప్రియా ।
 న తిష్ఠేయం క్షణమపి ప్రవృత్తిముపలభ్య చ ॥ 66.11 ॥
 కథం సా మమ సుశ్రోణీ భీరుభీరుః సతీ సదా ।
 భయావహానాం ఘోరాణాం మధ్యే తిష్ఠతి రక్షసామ్ ॥ 66.12 ॥
 శారదస్తిమిరోస్మక్తో నూనం చన్ద్ర ఇవామ్బుదైః ।
 ఆవృతం వదనం తస్యా న విరాజతి రాక్షసైః ॥ 66.13 ॥
 కిమాహ సీతా హనుమంస్తత్యతః కథయాద్య మే ।
 ఏతేన ఖలు జీవిష్యే భేషజేనాతురో యథా ॥ 66.14 ॥
 మధురా మధురాలాపా కిమాహ మమ భామినీ ।
 మద్విహీనా వరారోహా హనూమన్ కథయస్వ మే ।
 దుఃఖాత్ దుఃఖతరం ప్రాప్య కథం జీవతి జానకీ ॥ 66.15 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ !
 భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!
అత్కార్షే శ్రీరామాయణే ఆదికాండే శ్రీమత్సుందరకాండే
షట్షష్ఠితమః సర్గః

అథ శ్రీ రామాయణే ఆదికాండే శ్రీమత్సుందరకాండే
సప్తషష్ఠితమః సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ !
 భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

ఏవముక్తస్తు హనూమాన్ రాఘవేణ మహాత్మనా ।
 సీతాయా భాషితం సర్వం న్యవేదయత రాఘవే ॥ 67.1 ॥ (2 సార్లు)
 ఇదముక్తవతీ దేవీ జానకీ పురుషర్షభ ।
 పూర్వవృత్తమభిజ్ఞానం చిత్రకూటే యథాతథమ్ ॥ 67.2 ॥
 సుఖసుప్తా త్వయా సార్థం జానకీ పూర్వముత్థితా ।
 వాయసః సహసోత్పత్య విదదార స్తనాంతరే ॥ 67.3 ॥
 పర్యాయేణ చ సుప్తస్త్వం దేవ్యంకే భరతాగ్రజ ।
 పునశ్చ కిల పక్షీ స దేవ్యా జనయతి వ్యథామ్ ॥ 67.4 ॥
 పునః పునరుపాగమ్య విదదార భృశం కిల ।
 తతస్త్వం బోధితస్తస్యాః శోణితేన సముక్షితః ॥ 67.5 ॥
 వాయసేన చ తేనైవ సతతం బాధ్యమానయా ।
 బోధితః కిల దేవ్యా త్వం సుఖసుప్తః పరస్తప ॥ 67.6 ॥
 తాం తు దృష్ట్వా మహాబాహో దారితాం చ స్తనాన్తరే ।
 ఆశీవిష ఇవ క్రుద్ధో నిఃశ్వసన్నభ్యభాషథాః ॥ 67.7 ॥

నఖాగ్రైః కేన తే భీరు దారితం తు స్తనాస్తరమ్ ।
 కః క్రీడతి సరోషేణ పంచవక్త్రేణ భోగినా ॥ 67.8 ॥
 నిరీక్షమాణః సహసా వాయసం సమవైక్షధాః ।
 నఖైః సరుధిరైస్త్రిక్షైః తామేవాభిముఖం స్థితమ్ ॥ 67.9 ॥
 సుతః కిల స శక్రస్య వాయసః పతతాం వరః ।
 ధరాస్తరచరః శీఘ్రం పవనస్య గతౌ సమః ॥ 67.10 ॥
 తతస్తస్మిన్ మహాబాహో కోపసంవర్తితేక్షణః ।
 వాయసే త్వం కృధాః క్రూరాం మతిం మతిమతాం వర ॥ 67.11 ॥
 స దర్భం సంస్తరాద్ గృహ్య బ్రహ్మస్త్రేణ హ్యయోజయః ।
 స దీప్త ఇవ కాలాగ్నిర్జ్వాలాభిముఖః ఖగమ్ ॥ 67.12 ॥
 క్షిప్తవాంస్త్వం ప్రదీప్తం హి దర్భం తం వాయసం ప్రతి ।
 తతస్తు వాయసం దీప్తః స దర్భోఽనుజగామ హ ॥ 67.13 ॥
 స పిత్రా చ పరిత్యక్తః సురైశ్చ సమహర్షిభిః ।
 త్రీన్లోకాన్ సంపరిక్రమ్య త్రాతారం నాధిగచ్ఛతి ॥ 67.14 ॥
 పునరేవాగతస్త్రస్తః త్వత్సకాశమరిందమ ।
 స తం నిపతితం భూవౌ శరణ్యః శరణాగతమ్ ॥ 67.15 ॥
 వధార్హమపి కాకుత్స్థ కృపయా పర్యపాలయః ॥ 67.16 ॥
 మోఘమస్త్రం న శక్యం తు కర్తుమిత్యేవ రాఘవ ।
 భవాంస్తస్యాక్షి కాకస్య హినస్తి స్మ స దక్షిణమ్ ॥ 67.17 ॥
 రామ త్వాం స నమస్కృత్య రాజ్ఞే దశరథాయ చ ।
 విస్యష్టస్తు తదా కాకః ప్రతిపేదే స్వమాలయమ్ ॥ 67.18 ॥

ఏవమస్త్రవిదాం శ్రేష్ఠః సత్త్వవాంఛ్చీలవానపి ।
 కిమర్థమస్త్రం రక్షస్సు న యోజయతి రాఘవః ॥ 67.19 ॥
 న నాగా నాపి గన్ధర్వా నాసురా న మరుద్గణాః ।
 న చ సర్వే రణే శక్తా రామం ప్రతిసమాసితమ్ ॥ 67.20 ॥
 తస్య వీర్యవతః కశ్చిద్యద్యస్తే మయి సప్రభుమః ।
 క్షిప్రం సునిశితైర్బాణైర్లన్యతాం యుధి రావణః ॥ 67.21 ॥
 భ్రాతురాదేశమాజ్ఞాయ లక్ష్మణో వా పరస్తపః ।
 స కిమర్థం నరవరో న మాం రక్షతి రాఘవః ॥ 67.22 ॥
 శక్తౌ తౌ పురుషవ్యాఘ్రౌ వాయుగ్నిసమతేజసౌ ।
 సురాణామపి దుర్ధర్షౌ కిమర్థం మాముపేక్షతః ॥ 67.23 ॥
 మమైవ దుస్కృతం కించిన్మహదస్తి న సంశయః ।
 సమర్థా సహితౌ యన్మాం నావేక్షేతే పరస్తపౌ ॥ 67.24 ॥
 వైదేహ్యో వచనం శ్రుత్వా కరుణం సాశ్రుభాషితమ్ ।
 పునరప్యహమార్యాం తామిదం వచనమబ్రువమ్ ॥ 67.25 ॥
 త్వచ్ఛోకవిముఖో రామో దేవి సత్యేన తే శపే ।
 రామే దుఃఖాభిభూతే తు లక్ష్మణః పరితప్యతే ॥ 67.26 ॥
 కథంచిద్భవతీ దృష్టా న కాలః పరిశోచితుమ్ ।
 ఇమం ముహూర్తం దుఃఖానామంతం ద్రక్ష్యసి భామిని ॥ 67.27 ॥
 తావుభౌ నరశార్దూలౌ రాజపుత్రావనిన్దితౌ ।
 త్వద్దర్శనకృతోత్సాహౌ లంకాం భస్మీకరిష్యతః ॥ 67.28 ॥
 హత్వా చ సమరే రౌద్రం రావణం సహబాన్ధవమ్ ।
 రాఘవస్త్వాం వరారోహి స్వాం పురీం నయతే ద్రువమ్ ॥ 67.29 ॥

యత్తు రామో విజానీయాదభిజ్ఞానమనిన్దితే ।
 ప్రీతిసంజననం తస్య ప్రదాతుం త్వమిహార్హసి ॥ 67.30 ॥
 సాఽభివీక్ష్య దిశః సర్వా వేణ్యుర్ద్రథనముత్తమమ్ ।
 ముక్త్యా వస్త్రాద్దదౌ మహ్యం మణిమేతం మహాబల ॥ 67.31 ॥
 ప్రతిగృహ్య మణిం దివ్యం తవ హేతో రఘూద్వహా ।
 శిరసా తాం ప్రణమ్యార్యమహమాగమనే త్వరే ॥ 67.32 ॥
 గమనే చ కృతోత్సాహమవేక్ష్య వరవర్ణినీ ।
 వివర్ధమానం చ హి మామువాచ జనకాత్మజా ॥ 67.33 ॥
 అశ్రుపూర్ణముఖీ దీనా బాష్పసన్నిగ్ధభాషిణీ ।
 మమోత్పతనసమ్భ్రాంతా శోకవేగసమాహతా ॥ 67.34 ॥
 హనూమాన్ సింహసంకాశావుభౌ తౌ రామలక్ష్మణౌ ।
 సుగ్రీవం చ సహమాత్యం సర్వాన్ బ్రూయా హ్యనామయమ్ ॥
 ॥ 67.35 ॥
 యథా చ స మహాబాహుర్మాం తారయతి రాఘవః ।
 అస్మాద్దుఃఖామ్బుసంరోధాత్త్వం సమాధాతుమర్హసి ॥ 67.36 ॥
 ఇమం చ తీవ్రం మమ శోకవేగం
 రక్షోభిరేభిః పరిభర్తనం చ ।
 బ్రూయాస్తు రామస్య గతః సమీపం
 శివశ్చ తేఽధ్యైః స్తు హరిప్రవీర ॥ 67.37 ॥

ఏతత్తవార్యా నృపరాజసింహ
 సీతా వచః ప్రాహ విషాదపూర్వమ్ ।
 ఏతచ్ఛ బుద్ధ్యా గదితం మయా త్వం
 శ్రద్ధత్యు సీతాం కుశలాం సమగ్రామ్ ॥ 67.38 ॥ (2 సార్లు)
 రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ !
 భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!
ఇత్యార్షే శ్రీ రామాయణే ఆదికాండే శ్రీమత్సుందరకాణ్డే
సప్తషష్ఠితమః సర్గః

అథ శ్రీ రామాయణే ఆదికాండే శ్రీమత్సుందరకాణ్డే
అష్టషష్ఠితమః సర్గః
 రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ !
 భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!
 అథాహముత్తరం దేవ్యా పునరుక్తః ససమ్భ్రమః ।
 తవ స్నేహోన్నరవ్యాఘ్రు సౌహార్దాదనుమాన్య వై ॥ 68.1 ॥ (2 సార్లు)
 ఏవం బహువిధం వాచ్యో రామో దాశరథిస్త్యయా ।
 యథా మామాఘ్నయాచ్ఛీఘ్రం హత్వా రావణమాహవే ॥ 68.2 ॥
 యది వా మన్యసే వీర వసైకాహమరిష్టమ ।
 కస్మింశ్చిత్సంవృతే దేశే విశ్రాంతః శ్వో గమష్యసి ॥ 68.3 ॥
 మమ చాప్యల్పభాగ్యాయాః సాన్నిధ్యాత్తవ వీర్యవన్ ।
 అస్య శోకవిపాకస్య ముహూర్తం స్యాద్విమోక్షణమ్ ॥ 68.4 ॥
 గతే హి త్వయి విక్రాన్తే పునరాగమనాయ వై ।
 ప్రాణానామపి సన్దేహో మమ స్యాన్నాత్ర సంశయః ॥ 68.5 ॥

తవాదర్శనజః శోకో భూయో మాం పరితాపయేత్ ।
 దుఃఖాద్దుఃఖపరాభూతాం దుర్గతాం దుఃఖభాగినీమ్ ॥ 68.6 ॥
 అయం చ వీర సందేహస్తిప్థతివ మమాగ్రతః ।
 సుమహాంస్త్యత్సహాయేషు హర్ష్యక్షేషు హరీశ్వర ॥ 68.7 ॥
 కథం ను ఖలు దుష్పారం తరిష్యన్తి మహోదధిమ్ ।
 తాని హర్ష్యక్షసైన్యాని తౌ వా నరవరాత్మజౌ ॥ 68.8 ॥
 త్రయాణామేవ భూతానాం సాగరస్యాస్య లజ్జనే ।
 శక్తిః స్యాద్వైనతేయస్య తవ వా మారుతస్య వా ॥ 68.9 ॥
 తదస్మిన్ కార్యనిర్వోగే వీరైవం దురతిక్రమే ।
 కిం పశ్యసి సమాధానం బ్రూహి కార్యవిదాం వర ॥ 68.10 ॥
 కామమస్య త్వమేవైకః కార్యస్య పరిసాధనే ।
 పర్యాప్తః పరవీరఘ్న యశస్యస్తే బలోదయః ॥ 68.11 ॥
 బలైః సమగైర్యది మాం హత్వా రావణమాహవే ।
 విజయీ స్వాం పురిం రామో నయేత్తత్ స్యాద్యశస్కరమ్ ॥ 68.12 ॥
 యథాఽహం తస్య వీరస్య వనాదుపధినాహృతా ।
 రక్షసా తద్భయాదేవ తథా నార్హతి రాఘవః ॥ 68.13 ॥
 బలైస్తు సఙ్కులాం కృత్వా లంకాం పరబలార్దనః ।
 మాం నయేద్యది కాకుత్స్థస్తత్తస్య సదృశం భవేత్ ॥ 68.14 ॥
 తద్యథా తస్య విక్రాంతమనురూపం మహాత్మనః ।
 భవత్వాహవశూరస్య తథా త్వముపపాదయ ॥ 68.15 ॥
 తదరోఢపహితం వాక్యం ప్రశ్రితం హేతుసంహితమ్ ।
 నిశమ్యాహం తతః శేషం వాక్యముత్తరమబ్రువమ్ ॥ 68.16 ॥

దేవి హర్ష్యక్షసైన్యానామీశ్వరః ప్లవతాం వరః ।
 సుగ్రీవ సత్త్వసమ్పన్నస్తవార్థే కృతనిశ్చయః ॥ 68.17 ॥
 తస్య విక్రమసమ్పన్నాః సత్త్వవన్తో మహాబలాః ।
 మనస్సఙ్కుల్పసమ్పాతా నిదేశే హరయః స్థితాః ॥ 68.18 ॥
 యేషాం నోపరి నాధస్తాన్న తిర్యక్ సజ్జతే గతిః ।
 న చ కర్మసు సీదన్తి మహత్స్వమితతేజసః ॥ 68.19 ॥
 అసకృత్తైర్మహాభాగైర్వానరైర్బలదర్పితః ।
 ప్రదక్షిణీకృతా భూమిర్వాయుమార్గానుసారిభిః ॥ 68.20 ॥
 మద్విశిష్టాశ్చ తుల్యాశ్చ సన్తి తత్ర వనౌకసః ।
 మత్తః ప్రత్యవరః కశ్చిన్నాస్తి సుగ్రీవసన్నిధౌ ॥ 68.21 ॥
 అహం తావదిహ ప్రాప్తః కిం పునస్తే మహాబలాః ।
 న హి ప్రకృష్టాః ప్రేష్యన్తే ప్రేష్యన్తే హీతరే జనాః ॥ 68.22 ॥
 తదలం పరితాపేన దేవి మన్యుర్వ్యపైతు తే ।
 ఏకోత్పాతేన వై లంకామేష్యన్తి హరియూథపాః ॥ 68.23 ॥
 మమ పృష్ఠగతౌ తౌ చ చంద్రసూర్యావివోదితౌ ।
 త్వత్సకాశం మహాభాగే నృసింహావాగమిష్యతః ॥ 68.24 ॥
 అరిఘ్నం సింహసంకాశం క్షిప్రం ద్రక్ష్యసి రాఘవమ్ ।
 లక్ష్మణం చ ధనుష్పాణిం లంకాద్వారముపస్థితమ్ ॥ 68.25 ॥
 నఖదంష్ట్రాయుధాన్ వీరాన్ సింహశార్దూలవిక్రమాన్ ।
 వానరాన్ వారణేంద్రాభాన్ క్షిప్రం ద్రక్ష్యసి సంగతాన్ ॥ 68.26 ॥
 శైలామ్బుదనికాశానాం లంకామలయసానుషు ।
 నర్దతాం కపిముఖ్యానామచిరాఛోష్యసి స్వనమ్ ॥ 68.27 ॥

నివృత్తవనవాసం చ త్వయా సార్థమరిన్దమమ్ ।
అభిషిక్తమయోధ్యాయాం క్షిప్రం ద్రక్ష్యసి రాఘవమ్ ॥ 68.28 ॥

తతో మయా వాగ్భిరదీనభాషిణా
శివాభిరిష్టాభిరభిప్రసాదితా ।
జగామ శాన్తిం మమ మైథిలాత్మజా
తవాసి శోకేన తదాఽభిపీడితా ॥ 68.29 ॥ (2 సార్లు)
రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ !
భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

**ఇత్యార్షే శ్రీ రామాయణే ఆదికాండే శ్రీమత్సుందరకాణ్డే
అష్టషష్ఠితమః సర్గః

**అథ శ్రీమద్రామాయణే యుద్ధకాణ్డే
ఏకత్రింశదుత్తరశతతమః సర్గః**

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ !
భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!
శిరస్యంజలిమాధాయ కైకేయ్యానందవర్దనః ।
బభాషే భరతో జ్యేష్ఠం రామం సత్యసరాక్రమమ్ ॥1॥ (2 సార్లు)
పూజితా మామికా మాతా దత్తం రాజ్యమిదం మమ ।
తద్దదామి పునస్తుభ్యం యథా త్వమదదా మమ ॥2॥
ధురమేకాకినా న్యస్తామృషభేణ బలీయసా ।
కిశోరవద్ గురుం భారం న వోఢుమహముత్సహే ॥3॥
వారివేగేన మహతా భిన్నస్సేతురివ క్షరన్ ।
దుర్బంధనమిదం మన్యే రాజ్యచ్ఛిద్రమసంవృతమ్ ॥4॥

గతిం ఖర ఇవాశ్వస్య హంసస్యేవ చ వాయసః ।
నాన్వేతుముత్సహే రామ తవ మార్గమరిందమ ॥5॥
యథా చారోపితో వృక్షో జాతశ్చాంతర్నివేశనే ।
మహాంశ్చ సుదురారోపాలా మహాస్కంధప్రశాఖవాన్ ॥6॥
శీర్యేత పుష్పితో భూత్వా న ఫలాని ప్రదర్శయన్ ।
తస్య నానుభవేదర్థం యస్య హేతోః స రోప్యతే ॥7॥
ఏషోపమా మహాబాహుల త్వదర్థం వేత్తుమర్హసి ।
యద్యస్మాన్మనుజేంద్ర త్వం భక్తాన్ భృత్యాన్ శాధి హి ॥8॥
జగదద్యాభిషిక్తం త్వామనుపశ్యతు సర్వతః ।
ప్రతపంతమివాదిత్యం మధ్యాహ్నా దీప్తతేజసమ్ ॥9॥
తూర్యసంఘాతనిరోఘ్నేః కాంచీనూపురనిస్వనైః ।
మధురైర్గీతశబ్దైశ్చ ప్రతిబుధ్యస్య రాఘవ ॥10॥
యావదావర్తతే చక్రం యావతీ చ వసుంధరా ।
తావత్ప్రమిహ సర్వస్య స్వామిత్వమనువర్తయ ॥11॥
భరతస్య వచశ్రుత్వా రామః పరపురంజయః ।
తథేతి ప్రతిజగ్రాహ నిషసాదాసనే శుభే ॥12॥
తతశ్శత్రుఘ్నవచనాన్నిపుణాః శ్మశ్రువర్దకాః ।
సుఖహస్తాస్సుశీఘ్రాశ్చ రాఘవం పర్యుపాసత ॥13॥
పూర్వం తు భరతే స్నాతే లక్ష్మణే చ మహాబలే ।
సుగ్రీవే వానరేంద్రే చ రాక్షసేంద్రే విభీషణే ॥14॥
విశోధితజటస్నాతః చిత్రమాల్యానులేపనః ।
మహార్హవసనో రామః తస్థా తత్ర శ్రియా జ్వలన్ ॥15॥

ప్రతికర్మ చ రామస్య కారయామాస వీర్యవాన్ ।
 లక్ష్మణస్య చ లక్ష్మీవాన్ ఇక్ష్యాకుకులవర్ధనః ॥16॥
 ప్రతికర్మ చ సీతాయాః సర్వా దశరథస్త్రియః ।
 ఆత్మవైవ తదా చక్రః అనస్వినో మనోహరతీమ్ ॥17॥
 తతో వానరపత్నీనాం సర్వాసామేవ శోభనమ్ ।
 చకార యత్నాత్కౌసల్యా ప్రహృష్టా పుత్రలాలసా ॥18॥
 తతశ్చత్రుఘ్నవచనాత్ సుమంత్రో నామ సారథిః ।
 యోజయిత్వాఽభిచక్రామ రథం సర్వాంగశోభనమ్ ॥19॥
 అర్కమండలసంకాశం దివ్యం దృష్ట్వా రథోత్తమమ్ ।
 ఆరురోహ మహాబాహుః రామః సత్యపరాక్రమః ॥20॥
 సుగ్రీవో హనుమాంశ్చైవ మహేంద్రసదృశద్యుతీ ।
 స్నాతౌ దివ్యనిభైర్వస్త్రైః జగ్మతుశ్శుభకుండలౌ ॥21॥
 వరాభరణసంపన్నా యయుస్తాశ్శుభకుండలాః ।
 సుగ్రీవపత్న్యస్సీతా చ ద్రష్టుం నగరముత్సుకాః ॥22॥
 అయోధ్యాయాం తు సచివాః రాజ్ఞో దశరథస్య యే ।
 పురోహితం పురస్కృత్య మంత్రయామాసురర్థవత్ ॥23॥
 అశోకో విజయశ్చైవ సుమంత్ర శ్చైవ సంగతాః ।
 మంత్రయన్ రామ వృద్ధ్యర్థమ్ ఋద్ధ్యర్థం నగరస్య చ ॥24॥
 సర్వమేవాభీషికార్థం జయార్హస్య మహాత్మనః ।
 కర్తుమర్హథ రామస్య యద్యన్మంగళపూర్వకమ్ ॥25॥
 ఇతి తే మంత్రీణస్సర్వే సందిశ్య తు పురోహితమ్ ।
 నగరాన్నిర్యయుస్తార్థం రామదర్శనబుద్ధయః ॥26॥

హరియుక్తం సహస్రాక్షో రథమింద్ర ఇవానఘః ।
 ప్రయయా రథమాస్థాయ రామో నగరముత్తమమ్ ॥27॥
 జగ్రాహ భరతో రశ్మీన్ శత్రుఘ్నశ్చత్రమాదదే ।
 లక్ష్మణో వ్యజనం తస్య మూర్ధ్ని సంపర్యవీజయత్ ॥28॥
 శ్వేతం చ వాలవ్యజనం జగ్రాహ పురతస్థితః ।
 అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ॥29॥
 ఋషిసంఘైస్తదాఽఽ కాశే దేవైశ్చ సమరుద్గణైః ।
 స్తూయమానస్య రామస్య శుశ్రువే మధురధ్వనిః ॥30॥
 తతశ్చత్రుంజయం నామ కుంజరం పర్వతోపమమ్ ।
 ఆరురోహ మహాతేజాః సుగ్రీవః ప్లవగర్షభః ॥31॥
 నవనాగసహస్రాణి యయురాస్థాయ వానరాః ।
 మానుషం విగ్రహం కృత్వా సర్వాభరణభూషితాః ॥32॥
 శంఖశబ్దప్రణాదైశ్చ దుందుభీనాం చ నిస్వనైః ।
 ప్రయయా పురుషవ్యాఘ్రుస్తాం పురీం హర్యమానినీమ్ ॥33॥
 దదృశుస్తే సమాయాంతం రాఘవం సపురస్కరమ్ ।
 విరాజమానం వపుషా రథేనాతిరథం తదా ॥34॥
 తే వర్దయిత్వా కాకుత్స్థం రామేణ ప్రతినందితాః ।
 అనుజగ్ముర్మహాత్మానం భ్రాతృభిః పరివారితమ్ ॥35॥
 అమాత్యైర్బ్రాహ్మణైశ్చైవ తథా ప్రకృతిభిర్వృతః ।
 శ్రియా విరురుచే రామో నక్షత్రైరివ చంద్రమాః ॥36॥
 స పురోగామిభిస్తూర్యైః తాలస్పస్తికపాణిభిః ।
 ప్రవ్యాహరద్భిర్ముదితైః మంగలాని యయా వృతః ॥37॥

అక్షతం జాతరూపం చ గావః కన్యాస్తథా ద్విజాః ।
 నరా మోదకహస్తాశ్చ రామస్య పురతో యయుః ॥38॥
 సఖ్యం చ రామస్సుగ్రీవే ప్రభావం చానిలాత్మజే ।
 వానరాణాం చ తత్కర్మ రాక్షసానాం చ తద్భలమ్ ।
 విభీషణస్య సంయోగమాచచక్షే చ మంత్రిణామ్ ॥39॥
 శ్రుత్వా తు విస్మయం జగ్ముః అయోధ్యాపురవాసినః ॥40॥
 ద్యుతిమానేతదాఖ్యాయ రామో వానరసంవృతః ।
 హృష్టపుష్టజనాకీర్ణామ్ అయోధ్యాం ప్రవివేశ హ ॥41॥
 తతో హ్యభ్యుచ్చయన్ పారాః పతాకాస్తే గృహే గృహే ॥42॥
 ఐక్ష్వాకాధ్యుషితం రమ్యమాససాద పితుర్బహమ్ ॥43॥
 అథాబ్రవీద్రాజసుతో భరతం ధర్మిణాం వరమ్ ।
 అర్థోపహితయా వాచా మధురం రఘునందనః ॥44॥
 పితుర్భవనమాసాద్య ప్రవిశ్య చ మహాత్మనః ।
 కౌసల్యాం చ సుమిత్రాం చ కైకేయీమభివాద్య చ ॥45॥
 యచ్ఛ మద్భవనం శ్రేష్ఠం సాశోకవనికం మహత్ ।
 ముక్తా వైడూర్యసంకీర్ణం సుగ్రీవాయ నివేదయ ॥46॥
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా భరతస్సత్యవిక్రమః ।
 పాణౌ గృహీత్వా సుగ్రీవం ప్రవివేశ తమాలయమ్ ॥47॥
 తత్స్థైలప్రదీపాంశ్చ పర్యంకాస్తరణాని చ ।
 గృహీత్వా వివిశుః క్షీప్రం శత్రుఘ్నేన ప్రచోదితాః ॥48॥
 ఉవాచ చ మహాతేజాః సుగ్రీవం రాఘవానుజః ।
 అభిషేకాయ రామస్య దూతానాజ్ఞాపయ ప్రభో ॥49॥

సావర్ణ్యాన్వానరేంద్రాణాం చతుర్ణాం చతురో ఘటాన్ ।
 దదౌ క్షీప్రం స సుగ్రీవః సర్వరత్నవిభూషితాన్ ॥50॥
 యథా ప్రత్యూషసమయే చతుర్ణాం సాగరాంభసామ్ ।
 పూర్ణైర్ఘట్టైః ప్రతీక్షధ్వం తథా కురుత వానరాః ॥51॥
 ఏవముక్తా మహాత్మానో వానరా వారణోపమాః ।
 ఉత్పేతుర్గగనం శీఘ్రం గరుడా ఇవ శీఘ్రగాః ॥52॥
 జాంబవాంశ్చ హనూమాంశ్చ వేగదర్శి చ వానరాః ।
 ఋషభశ్చైవ కలశాన్ జలపూర్ణానథానయన్ ॥53॥
 నదీశతానాం పంచానాం జలం కుంభేషు చాహరన్ ॥54॥
 పూర్వాత్సముద్రాత్కృలశం జలపూర్ణమథానయత్ ।
 సుషేణస్సత్త్వసంపన్నః సర్వరత్నవిభూషితమ్ ॥55॥
 ఋషభో దక్షిణాత్పూర్ణం సముద్రాజ్జలమాహరత్ ।
 రక్తచందనశాఖాభిస్సంవృతం కాంచనం ఘటమ్ ॥56॥
 గవయః పశ్చిమాత్తోయమ్ ఆజహార మహార్ణవాత్ ।
 రత్నకుంభేన మహతా శీతం మారుతవిక్రమః ॥57॥
 ఉత్తరాచ్ఛ జలం శీఘ్రం గరుడానిలవిక్రమః ।
 ఆజహార స ధర్మాత్మా నలస్సర్వగుణాన్వితః ॥58॥
 తత్స్థైర్వానరశ్రేష్ఠైః ఆనీతం ప్రేక్ష్య తజ్జలమ్ ।
 అభిషేకాయ రామస్య శత్రుఘ్నస్సచివైస్సహ ।
 పురోహితాయ శ్రేష్ఠాయ సుహృద్భ్యశ్చ న్యవేదయత్ ॥59॥

- శ్రీరామస్య పట్టణభిక్షమహాత్మవభుట్టః -

తతస్య ప్రయతో వృద్ధో వసిష్ఠో బ్రాహ్మణైస్సహ ।
 రామం రత్నమయే పీఠే సహసీతం న్యవేశయత్ ॥60॥
 వసిష్ఠో వామదేవశ్చ జాబాలిరథ కాశ్యపః ।
 కాత్యాయనః సుయజ్ఞశ్చ గౌతమో విజయస్తథా ॥61॥
 అభ్యసించన్నరవ్యాఘ్రం ప్రసన్నేన సుగంధినా ।
 సలిలేన సహస్రాక్షం వసవో వాసవం యథా ॥62॥
 ఋత్విగ్నిర్బ్రాహ్మణైః పూర్వం కన్యాభిర్మంత్రిభిస్తథా ।
 యోద్వైశ్చైవాభ్యసించంస్తే సంప్రహృష్టాస్సనైగమైః ॥63॥
 సర్వాషధిరసైర్నివైః దైవతైర్నభసి స్థితైః ।
 చతుర్భిర్లోకపాలైశ్చ సర్వైర్దేవైశ్చ సంగతైః ॥64॥
 బ్రహ్మణా నిర్మితం పూర్వం కిరీటం రత్నశోభితమ్ ।
 అభిషిక్తః పురా యేన మనుస్తం దీప్తతేజసమ్ ।
 తస్యాన్వవాయే రాజానః క్రమాద్యేనాభిషేచితాః ।
 సభాయాం హేమక్లృప్తాయాం శోభితాయాం మహాజనైః ।
 రత్నైర్నానావిద్వైశ్చైవ చిత్రితాయాం సుశోభనైః ।
 నానారత్నమయే పీఠే కల్పయిత్వా యథావిధి ।
 కిరీటేన తతః పశ్చాత్ వసిష్ఠేన మహాత్మనా ।
 ఋత్విగ్నిర్బ్రాహ్మణైశ్చైవ సమయోక్త్యత రాఘవః ।
 ఛత్రం తు తస్య జగ్రాహ శత్రుఘ్నః పాండురం శుభమ్ ।
 శ్వేతం చ వాలవ్యజనం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః ।
 అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ॥65॥
 మాలాం జ్వలంతీం వపుషా కాంచనీం శతపుష్కరామ్ ।
 రాఘవాయ దదౌ వాయుర్వాసవేన ప్రచోదితః ॥66॥

సర్వరత్నసమాయుక్తం మణిరత్నవిభూషితమ్ ।
 ముక్తాహారం నరేంద్రాయ దదౌ శక్రప్రచోదితః ॥67॥
 ప్రజగుర్దేవగంధర్వా నన్యతుశ్చాస్పరోగణాః ।
 అభిషేకే తదర్హస్య తదా రామస్య ధీమతః ॥68॥
 భూమిస్సస్యవతీ చైవ ఫలవంతశ్చ పాదపాః ।
 గంధవంతి చ పుష్పాణి బభూవూ రాఘవోత్సవే ॥69॥
 సహస్రశతమశ్వానాం ధేనూనాం చ గవాం తథా ।
 దదౌ శతం వృషాన్ పూర్వం ద్విజేభ్యో మనుజర్షభః ॥70॥
 త్రింశతోక్తీర్ధిరణ్యస్య బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ పునః ।
 నానాభరణవస్త్రాణి మహార్థాణి చ రాఘవః ॥71॥
 అర్కరశ్మి ప్రతీకాశాం కాంచనీం మణివిగ్రహామ్ ।
 సుగ్రీవాయ ప్రజం దివ్యాం ప్రాయచ్ఛన్మనుజర్షభః ॥72॥
 వైడూర్యమణిచిత్రే చ వజ్రరత్నవిభూషితే ।
 వాలిపుత్రాయ ధృతిమాన్ అంగదాయాంగదే దదౌ ॥73॥
 మణిప్రవరజుష్టం చ ముక్తాహారమనుత్తమమ్ ।
 సీతాయై ప్రదదౌ రామశ్చంద్రరశ్మి సమప్రభమ్ ॥74॥
 అరజే వాససీ దివ్యే శుభాన్యాభరణాని చ ।
 అవేక్షమాణా వైదేహీ ప్రదదౌ వాయుసూనవే ॥75॥
 అవముచ్యాత్మనః కంఠాద్ధారం జనకనందినీ ।
 అవైక్షత హరీన్ సర్వాన్ భర్తారం చ ముహుర్ముహుః ॥76॥
 తామింగితజ్జస్సంప్రేక్ష్య బభాషే జనకాత్మజామ్ ।
 ప్రదేహి సుభగే హారం యస్య తుష్టాఽసి భామిని ।
 పౌరుషం విక్రమో బుద్ధిః యస్మిన్నేతాని సర్వశః ॥77॥

దదౌ సా వాయుపుత్రాయ తం హారమసితేక్షణా ।
 హనూమాంస్తేన హారేణ శుశుభే వానరర్షభః ।
 చంద్రాంశుచయగౌరేణ శ్వేతాభ్రేణ యథాఽచలః ॥78॥
 తతో ద్వివిదమైందాభ్యాం నీలాయ చ పరంతపః ।
 సర్వాన్ కామగుణాన్ వీక్ష్య ప్రదదౌ వసుధాధిపః ॥79॥
 సర్వవానరవృద్ధాశ్చ యే చాన్యే వానరేశ్వరాః ।
 వాసోభిర్భూషణైశ్చైవ యథార్హం ప్రతిపూజితాః ॥80॥
 విభీషణోఽథ సుగ్రీవో హనూమాన్ జాంబవాంస్తథా ।
 సర్వవానరముఖ్యాశ్చ రామేణాక్లిష్టకర్మణా ॥81॥
 యథార్హం పూజితాః సర్వైః కామై రత్నైశ్చ పుష్కలైః ।
 ప్రహృష్టమనసస్సర్వే జగ్మురేవ యథాగతమ్ ॥82॥
 నత్వా సర్వే మహాత్మానం తతస్తే ప్లవగర్షభాః ।
 విసృష్టాః పార్థివేంద్రేణ కిష్కింధామభ్యుపాగమన్ ॥83॥
 సుగ్రీవో వానరశ్రేష్ఠో దృష్ట్వా రామాభిషేచనమ్ ॥84॥
 లబ్ధ్వా కులధనం రాజా లంకాం ప్రాయాద్విభీషణః ॥85॥
 స రాజ్యమఖిలం శాసన్నిహతారిర్మహాయశాః ।
 రాఘవః పరమోదారః శశాస పరయా ముదా ॥86॥
 ఉవాచ లక్ష్మణం రామో ధర్మజ్ఞం ధర్మవత్సలః ॥87॥
 ఆతిష్ఠ ధర్మజ్ఞ మయా సహేమాం
 గాం పూర్వరాజాధ్యుషితాం బలేన ।
 తుల్యం మయా త్వం పితృభిర్చతా
 యా తాం యౌవరాజ్యే ధురముద్వహస్వ ॥88॥

సర్వాత్మనా పర్యనునీయమానో
 యదా న సౌమిత్రిరుపైతి యోగమ్ ।
 నియుజ్యమానోఽపి చ యౌవరాజ్యే
 తతోఽభ్యషించద్భరతం మహాత్మా ॥89॥
 పౌండరీకాశ్వమేధాభ్యాం వాజపేయేన చాసకృత్ ।
 అన్వైశ్చ వివిధైర్యజ్ఞైః ఆయజత్పార్థివర్షభః ॥90॥
 రాజ్యం దశసహస్రాణి ప్రాప్య వర్షాణి రాఘవః ।
 శతాశ్వమేధానాజప్రేహ సదశ్వాన్ భూరిదక్షిణాన్ ॥91॥
 ఆజానులంబబాహుః స మహాస్కంధః ప్రతాపవాన్ ।
 లక్ష్మణానుచరో రామః పృథివీమన్వపాలయత్ ॥92॥
 రాఘవశ్చాపి ధర్మాత్మా ప్రాప్య రాజ్యమనుత్తమమ్ ।
 ఈజే బహువిధైర్యజ్ఞైః ససుహృత్ జ్ఞాతిబాంధవః ॥93॥
 న పర్యదేవన్విధవా న చ వ్యాలకృతం భయమ్ ।
 న వ్యాధిజం భయం వాఽపి రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥94॥
 నిర్దమ్యురభవల్లోకో నానర్థః కంచిదస్మృశత్ ।
 న చ స్మ వృద్ధా బాలానాం ప్రేతకార్యాణి కుర్వతే ॥95॥
 సర్వం ముదితమేవాసీత్ సర్వో ధర్మపరోఽభవత్ ।
 రామమేవానుపశ్యంతో నాభ్యహింసన్ పరస్పరమ్ ॥96॥
 ఆసన్ వర్షసహస్రాణి తథా పుత్రసహస్రిణః ।
 నిరామయా విశోకాశ్చ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥97॥
 రామో రామో రామ ఇతి ప్రజానామభవన్ కథాః ।
 రామభూతం జగదభూత్ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥98॥

నిత్యపుష్పా నిత్యఫలాః తరవ స్కుంధవిస్తృతాః ।

కాలే వర్షి చ పర్జన్యః సుఖస్పర్శశ్చ మారుతః ॥99॥

బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శూద్రా లోభవివర్జితాః ।

స్వకర్మసు ప్రవర్తంతే తుష్టాస్త్వైరేవ కర్మభిః ॥100॥

ఆసన్ ప్రజా ధర్మరతా రామే శాసతి నాన్యతాః ।

సర్వే లక్షణసంపన్నాః సర్వే ధర్మపరాయణాః ॥101॥

దశవర్షసహస్రాణి దశవర్షశతాని చ ।

భ్రాతృభిస్సహితః శ్రీమాన్ రామో రాజ్యమకారయత్ ॥102॥

ధన్యం యశస్య మాయుష్యం రాజ్ఞాం చ విజయావహమ్ ।

ఆదికావ్యమిదం త్వార్షం పురా వాల్మీకినా కృతమ్ ।

యః పఠేచ్ఛుణుయా ల్లోకే నరః పాపాద్విముచ్యతే ॥103॥

పుత్రకామస్తు పుత్రాన్వై ధనకామో ధనాని చ ।

లభతే మనుజో లోకే శ్రుత్వా రామాభిషేచనమ్ ॥104॥

మహీం విజయతే రాజా రిపూంశ్చాప్యధితిష్ఠతి ।

రాఘవేణ యథా మాతా సుమిత్రా లక్ష్మణేన చ ॥105॥

భరతేనేవ కైకేయీ జీవపుత్రా స్తథా స్త్రియః ।

భవిష్యంతి సదానందాః పుత్రసౌత్రసమన్వితాః ॥106॥

శ్రుత్వా రామాయణమిదం దీర్ఘమాయుశ్చ విందతి ।

రామస్య విజయం చైవ సర్వమక్లిష్టకర్మణః ॥107॥

శృణోతి య ఇదం కావ్యమ్ ఆర్షం వాల్మీకినా కృతమ్ ।

శ్రద్ధధానో జితక్రోధో దుర్గాణ్యతితరత్యసౌ ॥108॥

సమాగమం ప్రవాసాంతే లభతే చాపి బాంధవైః ।

ప్రాథ్నితాంశ్చ వరాన్ సర్వాన్ ప్రాప్నుయాదిహ రాఘవాత్ ॥109॥

శ్రవణేన సురా స్సర్వే ప్రీయంతే సంప్రశృణ్వతామ్ ।

వినాయకాశ్చ శామ్యంతి గృహే తిష్ఠంతి యస్య వై ॥110॥

విజయేతి మహీం రాజా ప్రవాసీ స్వస్తిమాన్ వ్రజేత్ ।

స్త్రియో రజస్వలాశ్రుత్వా పుత్రాన్ సూయురనుత్తమాన్ ॥111॥

పూజయంశ్చ పఠంశ్చేమమ్ ఇతిహాసం పురాతనమ్ ।

సర్వసాపాత్ ప్రముచ్యేత దీర్ఘమాయురవాప్నుయాత్ ॥112॥

ప్రణమ్య శిరసా నిత్యం శ్రోతవ్యం క్షత్రియైర్విజాత్ ।

ఐశ్వర్యం పుత్రలాభశ్చ భవిష్యతి న సంశయః ॥113॥

రామాయణమిదం కృత్స్నం శృణ్వతః పఠతస్పదా ।

ప్రీయతే సతతం రామః సహి విష్ణుస్సనాతనః ॥114॥

ఆదిదేవో మహాబాహుః హరిర్నారాయణః ప్రభుః ।

సాక్షాద్రామో రఘుశ్రేష్ఠః శేషో లక్ష్మణ ఉచ్యతే ॥115॥

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం

స్త్రియశ్చ ముఖ్యాః సుఖముత్తమం చ ।

శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం

ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥116॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం

సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।

శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః

ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికావైః ॥117॥

ఏవమేతత్పురావృత్తమ్ ఆఖ్యానం భద్రమస్తు వః ।
 ప్రవ్యాహరత విస్రబ్ధం బలం విష్ణోః ప్రవర్ధతామ్ ॥118॥

దేవాశ్చ సర్వే తుష్యంతి గ్రహణాచ్చవణాత్తథా ।
 రామాయణస్య శ్రవణాత్ తుష్యంతి పితరస్తథా ॥119॥

భక్త్యా రామస్య యే చేమాం సంహితామృషిణా కృతామ్ ।
 లేఖయంతీహ చ నరాస్తేషాం వాసస్త్రివిష్టపే ॥120॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ !
 భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే !!

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే

చతుర్వింశత్యాహస్త్రికాయాం సంహితాయాం

శ్రీమద్భక్తకాణ్డే శ్రీరామపట్టాభిషేకో నామ

ఏకత్రింశదుత్తరశతతమః సర్గః

శ్రీరెమీస్మృతిః

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం !
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ !!

ఫలశ్రుతిః

బుద్ధిర్బలం యశో ధైర్యం నిర్భయత్వమరోగితా !
 అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనూమత్ స్మరణాత్ భవేత్ !!

శ్రీ హనుమాతే నమః

అథ క్షమాప్తార్థినో

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
 తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
 బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
 కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
 నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ సుంగళమ్

శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
 శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥
